

ANKARA SANAYİ ODASI EKONOMİ KOMİSYONU
BEŞİNCİ TOPLANTI RAPORU

Ankara Sanayi Odası (ASO) bünyesinde faaliyet gösteren Ekonomi Komisyonunun beşinci toplantısı, 24 Haziran 2019 tarihinde saat 13:30'da ASO 14. Kat Toplantı Salonunda düzenlenmiştir.

Toplantı, Odamız Meclis Başkanı Sayın Celal KOLOĞLU başkanlığında, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Seyit ARDIÇ, Ekonomi Komisyonu Başkanı Sayın Yavuz IŞIK, Başkan Yardımcısı Sayın Mehmet Atilla YALÇIN ile Komisyon üyelerinin iştirakiyle gerçekleştirilmiştir. Toplantıya ayrıca Odamız Ekonomi Müşaviri Sayın Prof. Dr. Murat ÇETİNKAYA da katılım sağlamıştır.

Toplantı, Odamız Ekonomi Müşaviri Sayın Prof. Dr. Murat ÇETİNKAYA tarafından ülkemizin genel ekonomik değerlendirmesinin yapılması ile Komisyon üyelerinin soru, görüş ve değerlendirmelerinin alınması gündemi çerçevesinde düzenlenmiş olup Komisyon üyesi Sayın Mehmet YALÇINDERE "Ticaret savaşları; dünya ve Türkiye ekonomisine yansımaları konusunda panel ve söyleşi" gerçekleştirilmesini önermiştir.

Toplantı açılışını müteakiben ticaret savaşları konusunda hazırlık yapılarak bir sonraki toplantı gündeminin bu konuya ayrılmasına karar verilmiştir. Ayrıca, Sayın YALÇINDERE, bahse konu panel ve söyleşi için Dr. Mevlüt ÇETİNKAYA'nın da hazırlık yapabileceğini iletmiştir.

Buna ilaveten, basında Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları hakkında yer alan habere istinaden, Odamız görüşlerinin hazırlanmakta olan Kalkınma Planına dahil edilmesi hususunun da toplantı gündemine alınması, Sayın YALÇINDERE tarafından önerilmiştir.

Toplantıya katılım sağlayan Ekonomi Komisyonu üyelerimizin seçim ve sonrası süreçte ekonominin izleyeceği seyir konusundaki görüş taleplerine istinaden Ekonomi Müşavirimiz Sayın ÇETİNKAYA tarafından göstergeler bazında ekonomik gelişmeler hakkında bilgi verilmiştir.

Bu çerçevede öncelikle başkanlık sisteminin ekonomik karnesi çıkarılmış, 20 Haziran 2018 ve 20 Haziran 2019 tarihi itibariyle dolar kuru, enflasyon, işsizlik, bütçe açığı, cari açık ve risk primi karşılaştırılmıştır. Buna göre, dolar kuru %22 artış göstererek 4,73'den 5,77'ye yükselmiş, enflasyon %54 artışla 12,15'den 18,71 seviyelerine ulaşmış, işsizlik %40 yükselerek 10,1 iken 14,1 olmuştur. 2,7 Milyar TL olan bütçe açığı %548 artışla 12,1 Milyar TL olmuş buna karşılık cari açık %77 azalarak 5,6 Milyar ABD Doları seviyesinden 1,3 Milyar ABD Dolar seviyesine gerilemiştir. Risk primi (CDS) ile %45 artış göstermiş ve 317'den 458'e yükselmiştir.

Ülkemiz ekonomisini etkileyen unsurlar arasında yer alan güven sorunu halen devam etmektedir. Hukuki güven en önemli sorunlardan biridir. Ekonomide yaşanmakta olan enflasyon, maliyet odaklıdır. Maliyet artışı ise kurdan kaynaklanmaktadır.

Üyelerimizin oligopolistik yapı konusundaki ısrarların devam edip etmediği konusundaki sorusu üzerine Sayın ÇETİNKAYA kriz dönemlerinde düzenleyici ve denetleyici kurumların etkisinin azaldığı yanıtını vermiştir.

Ülkemizde ekonomide yaşanmakta olan sorunların giderilmesi açısından kurdaki dalgalanma giderilmelidir. Ağustos 2018 tarihinden bu yana 7 paket açıklanmış ancak olumlu bir etkisi görülmemiştir. Gıda enflasyonu hala yüksektir. Bununla birlikte, kurdaki oynaklık giderilirse ekonomik parametrelerde düzelme yaşanabilecektir. Sayın ÇETİNKAYA dolarda değişme olmazsa enflasyonun %15 seviyesine ulaşmasını beklediğini belirtmiştir.

Dünya ekonomilerine bakıldığında, Avrupa'da resesyon beklentisi vardır. Bu durum ülkemizdeki faizlerin yüksekliği nedeniyle sıcak paranın ülkemize akmasına neden olabilecektir. Zira Arjantin'den sonra %24 ile en yüksek faizler ülkemizdedir. Uluslararası piyasalardan ülkemize yeniden para girişinin sağlanmasıyla, orta vadede kurda geriye çekilme olacak, bu da enflasyonu ve faizleri düşürecektir.

İç siyasi dengelerin sağlanmasıyla küresel gelişmeler daha iyi değerlendirilebilecektir.

Çekirdek enflasyon önemlidir. Bu değerde ufak da olsa düşme vardır. ÜFE ile TÜFE arasında marj halen devam etmektedir. Bu da maliyetleri yükseltmekte, üreticinin karını düşürmektedir. Bunun sonucunda iç talep daralmakta, üretim kısılmakta ve büyüme düşmektedir.

Cari açık düşmüştür ancak özel sektörün borcu çok yüksektir.

Ülkemizde yaşanmakta olan hem faizlerin hem dolar kurunun yüksek olması, literatüre aykırı bir durum teşkil etmektedir. Ülke riskinin yüksek olmasından ötürü uluslararası sermaye Türkiye'yi tercih etmemektedir. Bu Türkiye'ye karşı bir hamle olarak da değerlendirilebilir. Nitekim Türkiye'nin borçluluğu yıllardır devam etmektedir ancak kurun bu kadar artması anormal bir durumdur.

Sıcak para şu an ülkemiz için olabilecek tek alternatiftir. Ancak önemli olan sıcak paranın doğru alanlara, katma değeri yüksek üretim yapılabilecek alanlara yönlendirilmesidir. Böylelikle uzun vadede büyüme eğilimine girilmesi mümkün olabilecektir.

Kısa vadede alınabilecek bir önlem tobin vergisi, diğer bir deyişle dolar alım satımından yüksek vergi alınması olabilir. Tayvan böyle bir uygulama yapmıştır.

Ülkemizin borç stoku eskiden de vardı, 2002'de 40 milyar ABD Doları iken bugün 450 Milyon ABD Dolarına ulaşmıştır ancak özel sektörün borçluluk oranı çok yükselmiştir.

Siyasi alandaki gelişmeler de ekonomideki durumu derinden etkilemektedir. Bu durumda yaşanan "slumpflasyon"dur, yani hem enflasyon artmakta hem de negatif büyüme olmaktadır. GSMH büyüme hızı -%2,6'dır. Bu göstergeler ülkemizde resesyon olduğunu, bunun depresyona yol açabileceğini ve işsizliğin daha da artabileceğini vurgulamaktadır. Cari açık düşmektedir, cari fazla bile elde edilebilir ancak cari açık azalırken büyümede düşme olabilir.

İşsizlik çok ciddi bir sorundur, istihdam yaratılamamaktadır. Genç işsizlik oranı hala yüksektir; 4 gençten 1'i işsizdir. Burada inşaat sektörü özellikle çok ciddi bir darbe almıştır.

Sanayi üretim endeksinde %4'lük bir daralma olmuştur. İç talep de düşmeye devam ettiğinden negatif büyümenin sürmesi beklenebilecektir. Ancak kurda çok hareket olmazsa toparlanma yaşanabilecektir.

Sayın IŞIK'ın bütçe açığının nasıl kapanabileceği ve dolar kurunda çıpa uygulaması yapıp yapılamayacağı sorusu üzerine Sayın ÇETİNKAYA, bütçe açığının kapatılmasının tek yolunun vergi olduğunu; dolar kurunda çıpa uygulamasına geçilmesi halinde uluslararası sermaye akışının zarar göreceğini belirtmiştir.

Söz konusu değerlendirmeler ışığında, Komisyon üyelerimiz sektörel bazda çalışma yapılmasını ve sektörlerin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi çalışmasının 35 Meslek Komitesi nezdinde başlatılmasını önermişlerdir. Bu çalışma neticesinde hazırlanacak raporlar kamu kurum ve kuruluşları ile de paylaşılabilir.

Kalkınma Planı konusunda Odamız görüşlerinin oluşturulması çalışması için Raportörlükten, Kalkınma Planının mevcut durumu hakkında bilgi edinmesi talep edilmiştir. Konu hakkında toplantıda yapılan açıklamada, Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından 11. Kalkınma Planı hazırlık çalışmalarının başlatıldığı ve çalışmalara temel teşkil etmek üzere Özel İhtisas Komisyonlarının oluşturulduğu ifade edilmiştir. Odamız 11. Kalkınma Planı hazırlıkları kapsamında oluşturulan komisyonlardan biri olan Girişimcilik, KOBİ'ler, Esnaf ve Sanatkârlar Özel İhtisas Komisyonuna davet edilmiş olup Genel Sekreterimiz Sn. Doç. Dr. Yavuz CABBAR 6 Ocak 2018 tarihinden itibaren Komisyon Toplantılarına iştirak etmiştir. Planın mevcut durumu hakkında Başkanlık ile resmi yolla irtibata geçilerek bilgi alınacaktır.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Ekonomi Komisyonu Raportörlüğü